

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conuersione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

43. Egregiè iuuatur à medico, & depraedicatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

ci viderentur Christianis esse sanctiores. Iam suo quem colunt Deo, tot prodigialiter patrata tribuunt, vt possint stolidi ad ea stupere, inter quæ illud est quod subterraneum infinitorum volaminum draconem, Nanciano, & Prouinciæ minantem exitium, catenis duabus ad columnas ferreas ligauit (ex quibus inditum superbissimo eius templo nomen) tum profundis emerſus specubus, sua cum domo & talpis in ea nidificantibus momento in cælum raptus est. Cuius portenti admirabilitas quàm religiosos Chianſenſi Prouinciæ motus, tam latus Prouinciis cæteris riſus parit. Verum Literatis Paradisus & inferi, Elisi sunt, & Orcus, Poëtarum commenta, excogitata continuendæ plebi, damno magis & vtili quam honesto frænari assuetæ, incumbunt nihilo segnius Philosophicæ virtuti, habentur prælectiones de illa publicæ, & academiæ frequentes vbi tractantur officia viri boni, boni patris familias, boni Ciuis, & boni Reſtoris ad felicitatem priuatam, domesticam, patriam, & regni totius spectantia, aduertitque Riccius hos Academicos, maiorem cæteris ostentasse modestiam, grauitatem, & linguæ prudentiam.

43.
Nanciani
optatissime
Riccius ne-
sciens.

Vrbem hanc sibi tantoperè laudatam ingressus Riccius Iunio anni 1595. & spes inter metusque adhuc anceps, mense integro insistit apud Deum, vt sibi adesset, & conciliaret gratiam tot Mandarinorum, quorum nemo erat à quo non posset vrbe pelli; vnus à quo posset retineri: & hanc sui quam sibi precabatur peculiarem Deo curam esse, statim animaduertit cum ex iis quos Sciaochini & Sciaocei per annos duodecim tam multos sibi deuinxerat Mandarinos ne vnum quidem nancisci valuit cuius auxilio vel ope iuaretur. Quare per se coactus rem suam agere, dum dissimulanter de iis inquit, qui sibi plurimum obstituri, vel profuturi videbantur, audiuit magnoperè laudari medicum nomine Guanchileum artis, & ingenij gloria celebrem, & apud omnes Mandarinos gratia pollentem Per hunc sibi putauit præuertendas accusationes peregrinitatis, quibus minimè dubitabat se delatum iri ad tribunalia; optabatque viri gratiosissimi commendatione, instructum iis dotibus agnosci ob quas desiderandus esset potius, quàm fugandus ob notam ortus peregrini: at enim quantumuis illic de facie ignotus; expetebatur cupidè & celebrabatur incomparabili apud proceres fama sanctimonix & doctrinx, quam vbi didicit, fatetur se percussum grauiter quòd eam factis æquate diffideret, Guanchileum interea medicum, honore quam potuit maximo adiit, quo congressu primùm singularis reuerentiæ mutux significatio, tum de literis, & diuinis sermo vtrumque inter se artissimo fœdere copulauit; ac dum satisfaceret Riccius roganti, & nunquam priùs audita detegeret, annus medico erat quæuis mora, donec miraculum hoc hominis vt quidem appellabat, amicis indicaret, qui Sinenſes doctrinas Sinis ipsis callebat peritius; & Occidentis sui proprias, Sinis hæctenus ignoratas complectebatur animo, & verbis mirabiliter explanabat; quare illa

43.
Egrege iu-
uatur à me-
dico, & de-
pædicatur.

illa viri præclari ornamenta, quæ apud alias nationes inuidentiæ fo-
mes sunt, pro sapientum Sinarum genio in amorem, & reuerentiam
conuertit, totumque se Riccio, eiusque obsequiis ita mancipavit, vt
rebus etiam promissa vinceret: ad impetrandam igitur illi à Magistra-
tibus, Nanciani habitationem, per se & amicos omnem lapidem mo-
uit; eiusque ad hoc supremi Mandarinum (à quo diximus cœptum in au-
lam perducere Riccium) auctoritatem, & fictas literas non dubitavit inter-
ponere, quibus iubebatur, impetrare Nanciani sedem tanto viro, cu-
ius excellentiam vno illo dignam, & attollendam theatro; ipsa eius
vltus, & consuetudinis experientia factura esset omnibus notio-
rem: ac primum aggredi placuit Literatum senem annorum sexaginta, Teu-
cium nomine, Ciana ortum familia, scriptorem voluminum trigin-
ta, & æui sui oraculum; cui, licet affectu literarum abstinuisset Ma-
gistratum gestione, & professione Mandarinum, profitebantur tamen
Mandarinum se esse discipulos; & Academiam habebat auditorum mil-
le quos sibi virtute consimiles fingere nec frustra nitebatur, nam illos,
vt dixi, à vulgo reliquorum, probitas, & morum grauitas pulchrè
discernebat. Audiens itaque præclarus senex, medicum de Riccio mira,
& insolita referentem, complotis repente manibus, interpellans; Est
hic proflus, ille ipse, ait, extraneus de quo mihi etiam maiora Chiui-
tailus, narrauit; is nempe ingenio præcellens discipulus Riccij, cui
persuaserat Nancianum urbem fore illi, eiusque doctrinæ præ quauis
alia fauentem, & de viri virtute ac meritis tam multa docto seni,
eiusque academicis prædicarat vt quàm illic optato, tam læto aduen-
tu illos recrearet. Certatum exinde obsequiis inter senem & Riccium,
quem ille adeuntem haudquaquam ea exceptit maiestate quam excipien-
dis Mandarinis repinebat nihilominus integram, sed longè affabili-
ori, & attemperata velut non impari: auditis verò quæ percontari ex eo
libuit, sic eius sermone, & amore est captus vt haberi ab eo fratris lo-
co deinceps rogauerit, eoque se titulo, ac iure illi obtulerit, sanctè
pollicitus quæcumque ad illum pertinerent, pari cum suis sollicitudi-
ne curaturum; pro obtinendo domicilio Nanciani & Magistratum
gratia optimis inuit consiliis; suos demum ad Academicos immensis
laudibus cummulauit, magnoperè suadens, vt in eius amicitiam se da-
rent ex qua fore spondebat vt doctiores euaderent, & bonis moribus
cultiores: vagari exinde tota Nanciano peregrini hospitis fama ingen;
& quod erat necesse nomen eius deferri, quodque illi maximè optan-
dum ad Proregem, cui pridem nesciens & præsentia ignotus, magno
erat in pretio, & desiderio; sed nondum sat certus, essetne is ipse, de
quo tam mira olim acceperat, ita causæ iussit initium fieri, ne quid in
illum ageretur quod ipse postea factum noller, si comperisset illum esse
quem propè diuinabat ab Occidenti orbe insignem aduenam. Mandari-
no regioni vrbis in qua debebat præposito mandat, externum quendam
inquiret, agnosceret, ex ipsomet resciret, quis? vnde? qua causa?

43.
Et à senè Do-
ctore Acade-
micorum.

43.
A Prorege
mirè hono-
ratur, & inue-
nitur ad se-
gendam Nanciani sedem.